

NACIONALINĖ SVEIKATOS TARYBA

DĖL SVEIKOS GYVENSENOS SKATINIMO GALIMYBIŲ IR IŠŠŪKIŲ KAIMIŠKOSE VIETOVĖSE NUTARIMAS

2019 m. spalio 30 d. Nr. N-3

Nacionalinė sveikatos taryba (toliau – Taryba) yra ne kartą atkreipusi dėmesį, kad nesant tinkamo kitų socialinių sektorių dalyvavimo sveikatos saugos reikaluose, sunku tikėtis žymesnio teigiamo sveikatos rodiklių poslinkio, Lietuvos sveikatos 2014 – 2025 metų strategijos tikslų ir uždavinių įgyvendinimo. Svarbus vaidmuo šioje srityje tenka bendruomenėms, nevyriausybinėms organizacijoms, kurios stiprindamos sveikatą ir bendrą gerovę, gali daug prisidėti siekiant sveikatos rodiklių gerėjimo. Taryba posėdžio, vykusio 2019 m. spalio 30 d. metu, dalyvaujant Seimo Kaimo reikalų komiteto biuro, Sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos atstovams, savivaldybių gydytojams, Lietuvos kaimo bendruomenių sąjungos, Lietuvos ūkininkų draugijos, Vietos veiklos grupių tinklo atstovams, išklausiusi pranešimus, diskusijas apie suaugusiųjų gyvenimo tyrimą, sveikos gyvenimo skatinimą Plungės rajono savivaldybėje, kaimo bendruomenių veiklą ir gerą patirtį sveikos gyvenimo srityje, **pažymi**, kad:

- išlieka kaimo ir miesto gyventojų, vyrų ir moterų, atskirų savivaldybių gyvenimo stebėsenos rodiklių netolygumai, didelė problema - blogi vyrų gyvenimo rodikliai;
- nepakankamas nevyriausybinių, bendruomeninių organizacijų įtraukimas į viešosios, sveikatos politikos formavimą;
- trūksta efektyvaus tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinavimo, geros praktikos pavyzdžių diegimo;
- nepakankamas dėmesys skiriamas visuomenės sveikatos raštingumo didinimui, asmeninės atsakomybės už savo sveikatą ugdymui;

Įgyvendinant principą „Sveikata visuose darnaus vystymosi tiksluose“ ir siekiant efektyvesnio tarpinstitucinio bendradarbiavimo skatinant sveiką gyvenimą kaimiškose vietovėse, Taryba **siūlo**:

Sveikatos apsaugos ministerijai:

- skatinti, remti ir įtraukti į sveikatos stiprinimo strategijų, programų rengimą ir įgyvendinimą bendruomenes, nevyriausybinės organizacijas;
- organizuoti pasidalijimą gerąja patirtimi ir skleisti ją visuomenėje.

Žemės ūkio ministerijai:

- numatyti galimybę paskatinti kaimo bendruomenių verslo ir socialines iniciatyvas sveikos gyvensenos srityse, rengiant Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros strateginį planą 2021 – 2027 metams.

Lietuvos savivaldybių asociacijai, Savivaldybių visuomenės sveikatos biurų asociacijai:

- kartu su savivaldybių gydytojais aktyviau bendradarbiauti su bendruomenių sveikatos tarybomis, kitais sektoriais nustatant prioritetines savivaldybių sveikatos programų kryptis, inicijuoti sveikatą stiprinančių tinklų kūrimą, mobilių paslaugų teikimą;
- kaimo vietovėse geriau panaudoti pagal Kaimo plėtros programas (Kaimo plėtros 2007 – 2013 metų programa ir Kaimo plėtros 2014 – 2020 metų programa) įsteigtus kaimo bendruomenių namus, aikštynus ir kitą viešųjų erdvių infrastruktūrą sveikos gyvensenos projektų įgyvendinimui, siekiant vykdomų veiklų sinergijos;
- skatinti bendruomenes, nevyriausybinės organizacijas efektyviau bendradarbiauti, jungtis tarpusavyje planuojant ir įgyvendinant sveikatinimo programas;
- vykdyti aktyvią informacijos sklaidą, didinant visuomenės informuotumą apie sėkmingas sveikatos stiprinimo priemones, programas, pasitelkiant žiniasklaidą, bažnyčią, kitus sklaidos būdus.

Gydytojų vadovų sąjungai ir Pirminės sveikatos priežiūros įstaigų asociacijoms:

- kartu su savivaldybių gydytojais ir visuomenės sveikatos biurais aktyviau bendradarbiauti, skatinant kaimiškųjų vietovių gyventojus, o ypač vyrus, aktyviau dalyvauti prevencinėse programose, kitose sveikatą stiprinančiose veiklose.

Pirmininkas

Stasys Žirgulis